

Nysatsning på höstrybs

SFO tillsammans med Scandinavian Seed, Lantmännen och Stockholm Uppsala Frö- och Oljeväxtodlare etablerade hösten 2015 ett odlingstekniskt försök med höstrybs. Försöket ligger på SLU Ultuna.

Där testas tre olika sorter – Largo från SW och Retour och Arrive från Svalöv Consulting. Dessa har såtts med tre utsädesmängder, 40, 80 och 120 plantor/m² samt tre höstgödselnivåer – 40, 60 och 80 kilo N per hektar. Ambitionen var att så två försök i Sverige i höstrybsfält. Att ha höstrybsförsök i höstraps är problematiskt. Tyvärr medförde regn i mitten av augusti att bara ett försök kunde sås. Efter regnet blev det en torrperiod som medförde att försöket grodde senare än önskat, men en mild höst har hjälpt de småväxta plantorna på traven. I samarbete med

Nylands Svenska Lantbruks-sällskap etablerades även ett liknande försök med samma sorter på försöksgården Västankvarn i sydvästra Finland.

Försöken har som syfte att återta förlorad höstrybskompetens och samtidigt testa de odlingstekniska framsteg som skett i höstrapsen de senaste 15 åren i en närbesläktad gröda. Detta för att förbättra förutsättningarna för oljeväxtodling i Mellansverige och öppna för alternativ när vårrapsen kämpar i motvind.

Succé för Vallfrödag

SFO och tidningen Lantmannen arrangerade tillsammans en heldag med vallfrötema på Nuntorps Lantbruksskola i Dalsland. 120 deltagare, både fröodlare och andra med intresse för fröodling, fanns på plats. Bland skaran av fröodlare

Foto: Hans Jonsson

återfanns odlare från både Norge och Finland. Under dagen hölls föredrag om vad man ska tänka på vid tröskinställningen och vad som är viktigt när det gäller torkmomentet.

De senaste försöks- och forskningsresultaten från Norge presenterades. När det gäller försök i timotej och rödklöver har Norge ett digt material att presentera. Bland annat visades på skördeökningar på upp till 30 % för tillväxtreglering i rödklöver. I Norge har man också sett mycket goda effekter av att så in honungsört i klöverfälten. För att få ett helhetsgrepp om fröodling hölls också en workshop med temat: Möjligheter och utmaningar i odlingen.

Sverige är störst och bäst!

Inte nog med att vi spöade danskarna i EM-kvalet i fotboll, nu är vi överlägsna

danskarna i ekologisk fröodlingsareal också! Sverige och Danmark är giganterna inom ekologisk fröodling i världen, och det brukar vara en årlig kamp på mållinjen mellan broderländerna vem som har den största odlingen.

Men 2015 gick alltså Sverige med god marginal segrande ur tävlingen. 2015 odlade vi 4 216 hektar medan Danmark "endast" nådde upp i 2 658 hektar – en minskning med drygt 1 000 hektar jämfört med 2014. I nuläget är 30 % av vår svenska fröareal ekologiskt odlad medan motsvarande siffra i Danmark endast är 4 %.

Neonikotinoider 2016 Finland

De finländska oljeväxtodlarna kan även 2016 beta sitt oljeväxtutsäde med neonikotinoider. Det offentliggjordes den 30 november

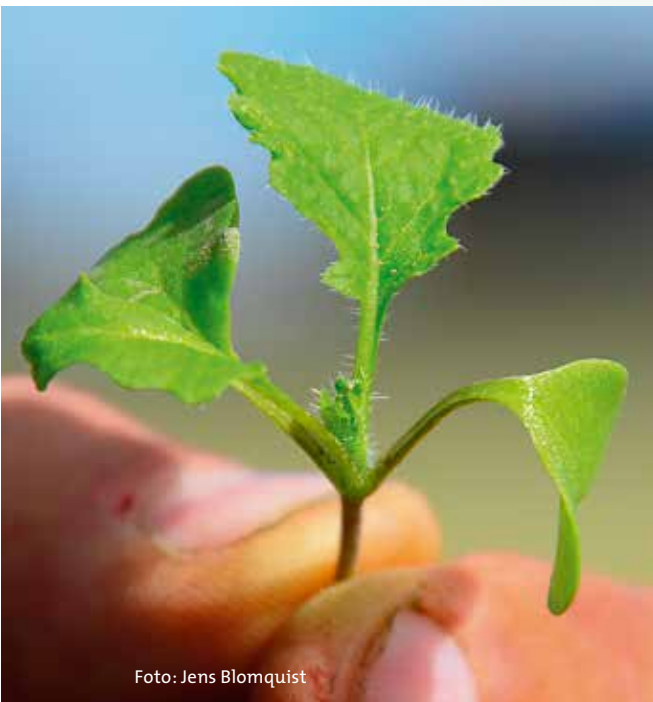

Foto: Jens Blomquist

2015. Det är uppenbart att Tukes, Finlands expertmyndighet och motsvarighet till KemI, kan använda samma EU-förordningar som Sverige, men på ett för Finland mer gynnsamt sätt.

Fram till den finländska dispensen godkändes fanns det inte någon ny information som gjorde att det fanns anledning till en förnyad dispensansökan för svenskt vidkommande. Nu är situationen annorlunda samtidigt som det pågår försök och utveckling för att finna andra metoder än neonikotinoider. En minskning av värrapsarealen med 90 % i Sverige är ett iskallt faktum. För att inte tappa kompetens och mota produktionen ur landet är det bråttom att få fram nya lösningar. I väntan på dessa behöver även svenska våroljeväxtodlare en dispens som ger tillgång till samma verktyg som grannarna i Finland har.

Här följer några citat som kan vara tänkbara för oss svenskar att ta till oss från den finländska diskussionen kring neonikotinoider i oljeväxter.

Direktör Kaija Kallio-Mannila, Tukes (Finlands motsvarighet till KemI):

– Oljeväxterna är utomordentligt väl lämpade för växelbruk vid spannmålsodling och de förebygger

behovet av växtskyddsmedel. Oljeväxtodlingsbranschen skulle minska kraftigt eller kanske upphöra helt utan ett effektivt medel för bekämpning av jordloppor. Om odlingen upphörde skulle det leda till ansevärd svårigheter för produktionen av inhemska vegetabiliska oljor och till minskad självförsörjning av protein i Finland.

Finlands Biodlares

Förbund FBF har handlagt ärendet och motsätter sig inte undantagstillståndet – under förutsättning att sådden görs med andra än pneumatiska såningsmaskiner.

Försörjningsberedskaps-

centralen har lämnat in till Tukes sitt ställningstagande i vilket konstateras att rybsolja och proteinkross spelar en central roll som råmaterial för livsmedelsförsörjning och foderindustri. De här produkternas försörjningsberedskap framhävs särskilt i undantagsförhållanden.

Kaija Viljanen, VD Avena Nordic Grain (Finlands ledande handlare av spannmål, oljeväxter och foderråvaror samt tillverkare och leverantör av växtoljor och expellers).

– Säkerhets- och kemikalie-

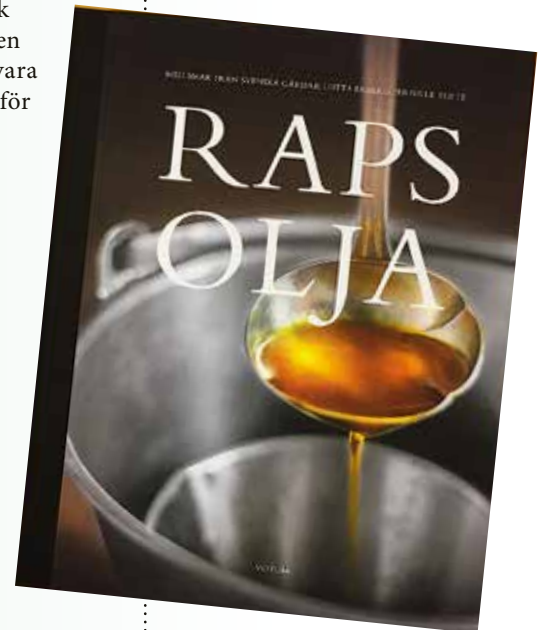
verket (Tukes) har beviljat undantagstillstånd att använda Elado FS 480- och Cruiser OSR –preparat vid betning av oljeväxtutsäde under våren 2016. Detta är en positiv nyhet för de finländska rybs- och rapsodlarna, eftersom odlingen förutsätter en effektiv bekämpning av skadeinsekter, loppor, i början av växtperioden. Vi är nöjda över beslutet, eftersom inhemska rybs och raps är en mycket viktig råvara och beslutet medför tillförlitlighet i odlingen.

Rapsolja – med smak från svenska gårdar

Lotta Ekberg och Pernille Tofte tar i sin nyutkomna bok, Rapsolja – med smak från svenska gårdar, oss med på en förunderlig tur ut i de svenska rapsmarkerna. Vi kryper nära rapsen i alla dess delar i vackra fotografier och följer rapsens utveckling under ett år.

Boken är en hyllning till rapsen och bjuder på både inspiration och ny kunskap. Den kallpressade oljan beskrivs i all sin välsmaklighet och flera småskaliga rapsoljeproducenter visar med stolthet upp sin odling, produktion och låter oss väl smaka.

Finns att köpa på bokus.com för 235 kr och är ett bra presenttips!

Stockholm-Uppsala Frö- och Oljeväxtodlare

Efter årsmötet informerar SFOs VD Anneli Kihlstrand om

- medlemsnytta
- framtid
- vallfrö och värraps

Välkomna! Styrelsen i Stockholm-Uppsala Frö- och Oljeväxtodlare

ÅRSMÖTE

Tid: 15 mars 2016 kl 17.30

Plats: Viktoria Hotell och Konferens, Uppsala

samarangemang med SpmO region Stockholm Uppsala och Gotland